

SCENARIUSZ LEKCJI 61.

TEMAT: HARCERZE Z SZARYCH SZEREGÓW W OKUPACYJNEJ RZECZYWISTOŚCI. KAMIENIE NA SZANIEC ALEKSANDRA KAMIŃSKIEGO

Cele – uczeń:

- zna treść utworu;
- opowiada o okupacyjnej rzeczywistości Warszawy;
- zna i rozumie słowa *sabotaż*, *dywersja*;
- gromadzi i porządkuje wiadomości na temat akcji sabotażowych i dywersyjnych podejmowanych przez bohaterów utworu;
- wskazuje cechy i umiejętności niezbędne w działalności sabotażowej i dywersyjnej;
- rozumie tragizm pokolenia, do którego należeli bohaterowie utworu;
- wyjaśnia metaforyczne znaczenie tytułu utworu;
- uzasadnia przynależność utworu do literatury faktu.

Podstawa programowa: I. 1.9 1.10 1.11 2.2 2.4 2.6; III. 1.1 1.4 1.5 1.6 1.7.

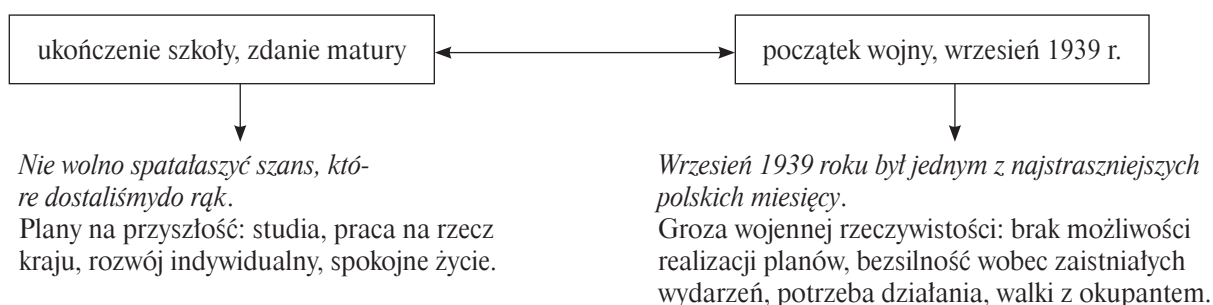
Metody: praca indywidualna, praca w grupach, praca z tekstem, rozmowa kierowana.

Środki: podręcznik, karta pracy nr 61, fragmenty filmu dokumentalnego *Rudy, Alek, Zośka* w reż. Barbary Wachowicz.

Dodatkowe środki dydaktyczne: zapiski z lektury – *Kamienie na szaniec* Aleksandra Kamińskiego; *Zeszyt lekturowy* kl. 8 Ewy Horwath – karty pracy do *Kamienie na szaniec* (s. 67–82); WSiPnet.pl – trening poświęcony *Kamieniom na szaniec* (*Praca z lekturą w dziale Kształcenie literackie i kulturowe*).

Przebieg lekcji:

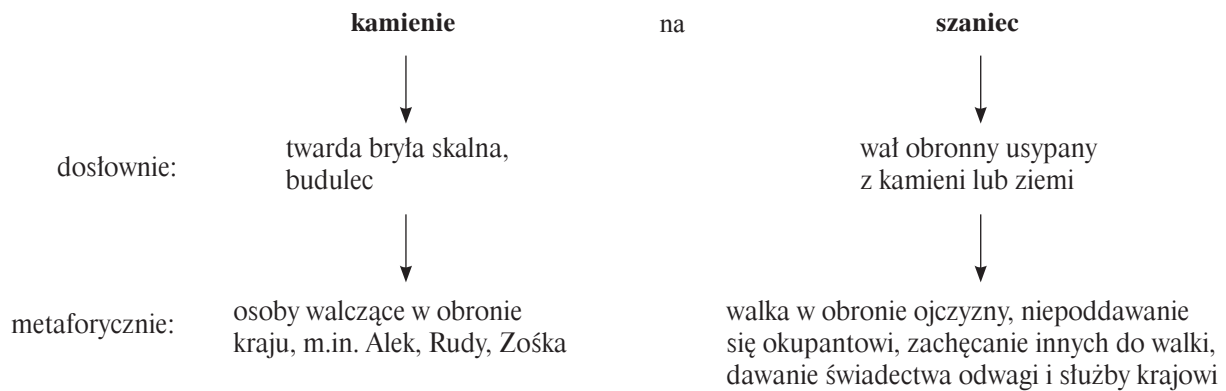
1. Uczniowie przypominają rozmowę chłopców prowadzoną w czasie wycieczki w Beskidy Śląskie, na którą wybrali się po zdaniu matury. Zderzają zgromadzone wiadomości z doświadczeniami chłopców z września 1939 roku, z realiami okupowanej Warszawy, na przykład:

2. Uczniowie omawiają tragizm pokolenia, do którego należeli bohaterowie *Kamieni na szaniec* [To „stracone pokolenie”. Muszą stanąć do walki i poświęcić życie w obronie wolności. Zamiast się rozwijać, zdobywać nowe umiejętności, rozwijać cechy charakteru – w czasach wchodzenia w dorosłość muszą mierzyć się z grozą wojennej rzeczywistości.].
3. Nauczyciel wprowadza określenia *sabotaż*, *dywersja*. Młodzież odszukuje w słownikach znaczenia tych wyrazów, zapisuje notatkę w zeszytach.
4. Uczniowie wyjaśniają, w jaki sposób Alek, Rudy i Zośka zrealizowali swoją potrzebę działania przeciwko okupantowi, pragnienie walki z wrogiem – przedstawiają informacje na temat organizacji konspiracyjnych, do których należeli chłopcy, opisują ich zadania. W grupach wykonują zadanie z karty pracy.

AUTORZY: Joanna Gawęł, Ewa Nowak

5. Po przedstawieniu efektów pracy zespołów, nauczyciel odtwarza fragmenty filmu dokumentalnego Barbary Wachowicz zatytułowane: *Mały Sabotaż*, *Dywerysja*. Fragmenty filmu zawierają informacje o poszczególnych akcjach podejmowanych przez bohaterów książki, pozwolą one na lepsze zrozumienie zasadności podejmowanych działań oraz zagrożeń, jakie ze sobą niosły.
6. Uczniowie wyjaśniają metaforyczne znaczenie tytułu utworu, na przykład:

7. Uczniowie wyjaśniają, dlaczego autor określił swój utwór jako „dokument w formie opowieści”. Wskazują w tekście elementy, które świadczą o jego dokumentacyjnym charakterze, i te, które zbliżają go do utworu fabularnego.

Charakter dokumentacyjny – rzeczywiste postacie, wydarzenia, miejsca, czas, organizacje.

Utwór fabularny – przytaczanie myśli bohaterów, tematów ich rozmów, artystyczne zabiegi językowe.

8. Praca domowa: podr. s. 104, pol. 9.

KARTA PRACY NR 61 DO SCENARIUSZA LEKCJI 61.

HARCERZE Z SZARYCH SZEREGÓW W OKUPACYJNEJ RZECZYWISTOŚCI. KAMIENIE NA SZANIEC ALEKSANDRA KAMIŃSKIEGO

1. Wymień zadania realizowane przez Alka, Rudego i Zośkę w ramach działalności wskazanych organizacji konspiracyjnych.

Polska Ludowa Akcja Niepodległościowa (PLAN)

-
-
-

Komórka więzienna (Komórka Andrzeja)

-

Wawer (Mały Sabotaż)

Akcje „wychowawcze” oddziałujące na społeczeństwo polskie

-
-
-
-
-
-
-
-

Akcje skierowane przeciwko okupantowi

-
-
-
-
-
-
-

Centralne Kierownictwo Dywersji (Kedyw, dywersja)

Akcja w okolicach Kraśnika

-
-
-
-

Akcja rozbrajania Niemców

-
-
-
-

Akcja ewakuacji materiałów konspiracyjnych

-
-
-
-

Akcja w Celestynowie

-
-
-
-

Akcja w Czarnocinie

-
-
-
-

Akcja w Sieczychach

-
-
-
-